

OPINIA RADY

z dnia 8 marca 2005 r.

w sprawie zaktualizowanego programu konwergencji Łotwy na lata 2004—2007

(2005/C 177/03)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

WYDAJE NINIEJSZĄ OPINIĘ:

- (1) W dniu 8 marca 2005 r. Rada zbadała zaktualizowany program konwergencji Łotwy obejmujący lata 2004—2007. Program w dużej mierze spełnia odnoszące się do danych wymogi zmienionego „kodeksu postępowania dotyczącego treści i formy programów stabilności i konwergencji”. Dopracowania wymaga jednak zgodna z ESA95 klasyfikacja danych dotyczących struktury dochodów i potrzeb wydatkowych sektora instytucji rządowych i samorządowych (sektora *general government*). W związku z powyższym Łotwa proszona jest o osiągnięcie zgodności z wymaganiami kodeksu postępowania.
- (2) Stanowiący podstawę programu scenariusz makroekonomiczny przewiduje, że wzrost realnego PKB szacowany na 8,1 % w 2004 r. pozostanie silny w pozostałej części okresu objętego programem, wynosząc średnio 6,6 % rocznie. W świetle aktualnie dostępnych informacji scenariusz ten wydaje się odzwierciedlać wiarygodne założenia dotyczące wzrostu. Zawarte w programie przewidywania dotyczące inflacji wydają się nieznacznie zaniżone.
- (3) Celem zaktualizowanego programu jest utrzymanie deficytu poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB w każdym roku okresu objętego programem, przy stopniowym zmniejszaniu się deficytu sektora *general government* z zakładanego poziomu 1,7 % PKB w 2004 r. do 1,4 % PKB w 2007 r. W 2005 r. wskaźniki dochodów i wydatków gwałtownie wzrosną w związku z przystąpieniem Łotwy do UE. Planowana następnie średniookresowa korekta finansów publicznych wynika ze spadku wartości wskaźnika zarówno dochodów, jak i wydatków. Na spadek wskaźnika wydatków pierwotnych wpłyną przede wszystkim niższe wskaźniki transferów i dotacji, przy jednoczesnym uwzględnieniu spodziewanego wzrostu stopy inwestycji. Wskaźnik dochodów spadnie w wyniku obniżek podatków, głównie podatku dochodowego, umiarkowanie zmniejszających obciążenie podatkowe.
- (4) Ryzyko towarzyszące przewidywaniom budżetowym zawartym w programie wydaje się być zasadniczo zrównoważone. Z jednej strony, założenia odnośnie do intensywności opodatkowania działalności gospodarczej wydają się nieco pesymistyczne, sugerując, że dochody mogłyby być lepsze od spodziewanych. Z drugiej strony, biorąc pod uwagę wydatki zaplanowane w związku z dofinansowaniem z funduszy UE, osiągnięcie docelowego poziomu deficytu jest uwarunkowane wpłynięciem tych środków do budżetu państwa. Utrzymanie surowej dyscypliny wydatków (w tym przy projektach częściowo finansowanych przez UE) może być trudne, biorąc pod uwagę niewystarczające możliwości administracyjne.
- (5) W świetle powyższej oceny ryzyka, zakładane w programie kierunki działań budżetowych są niewystarczające do realizacji średniookresowego celu Paktu na rzecz Stabilności i Wzrostu, jakim jest osiągnięcie wyniku zbliżonego do równowagi budżetu lub uzyskanie nadwyżki. Ponadto działania te mogą nie zapewniać wystarczającego marginesu bezpieczeństwa pozwalającego na utrzymanie deficytu poniżej trzyprocentowego progu przy normalnych wahaniach makroekonomicznych. Działania te pozwolą jednak na utrzymanie stosunku zadłużenia do PKB na bardzo niskim poziomie.

(¹) Dz.U. L 209 z 2.8.1997, str. 1. Dokumenty, o których mowa w niniejszym tekście, można znaleźć na stronie internetowej http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

- (6) Szacuje się, że w 2004 r. wskaźnik zadłużenia wyniósł 14,2 % PKB, czyli znacznie poniżej przewidzianej w Traktacie wartości referencyjnej wynoszącej 60 % PKB. Nieznaczny wzrost wskaźnika zadłużenia w okresie objętym programem, do 15,0 % PKB w 2007 r., wynika głównie z utrzymujących się deficytów, w dużej mierze skompensowanych przez wzrost nominalnego PKB.
- (7) Dzięki przedstawionej w programie strategii budżetowej Łotwa znajdzie się w stosunkowo korzystnym położeniu, jeśli chodzi o długookresowe zrównoważenie finansów publicznych, pomimo przewidywanych kosztów budżetowych związanych ze starzeniem się społeczeństwa. Stosunkowo niski wskaźnik zadłużenia, przyjęte przepisy o reformie systemu emerytalnego, w tym wprowadzenie filara kapitałowego oraz akumulacja aktywów w kapitałowym systemie emerytalnych przyczynią się do ograniczenia skutków budżetowych związanych ze starzeniem się społeczeństwa. Przedstawiona w programie strategia oparta jest na średniookresowym ograniczeniu deficytu budżetowego w średnim okresie oraz na skutkach reformy systemu emerytalnego dla budżetu. Reformy w dziedzinie opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej jednak pociągają za sobą większe wydatki. W dłuższej perspektywie może pojawić się zagrożenie dla równowagi budżetowej. Jednak stosunkowo niskie stawki podatkowe na Łotwie powinny ułatwić rozwiązanie ewentualnego problemu zachwiania równowagi budżetowej.
- (8) Przedstawiona w programie polityka gospodarcza jest zasadniczo zgodna z ogólnymi wytycznymi polityki gospodarczej (BEPG) w dziedzinie finansów publicznych. Stojąc przed zadaniem uporania się ze znacznym deficytem na rachunku obrotów bieżących, Łotwa otrzymała zalecenie zmniejszenia deficytu sektora *general government* w wiarygodny i trwały sposób w wieloletnich ramach czasowych. W świetle przewidywanego w programie zmniejszania się deficytu na rachunku obrotów bieżących, deficyt niższy od wcześniej zaplanowanego w 2004 r. oraz kurs konsolidacji przewidziany w zaktualizowanym programie są zgodne z zaleceniem zawartym w BEPG. Jednakże ocena ta jest uzależniona od korzystnego rozwoju bilansu handlu zagranicznego, w związku z czym wymaga dalszego monitorowania sytuacji. Ponadto jak wskazano w opinii Rady na temat programu z maja ubiegłego roku, ocena odpowiedniej sytuacji finansów publicznych zależy również od presji popytu na gospodarkę, nawet jeśli trudno jest określić pozycję kraju w cyklu koniunkturalnym, a zatem ocena ta zależy również od tego, czy polityka makroekonomiczna zdoła utrwalić niedawne złagodzenie inflacji.

Porównanie kluczowych prognoz makroekonomicznych i budżetowych

		2004	2005	2006	2007
Realny PKB (zmiana w %)	PK grudzień 2004	8,1	6,7	6,5	6,5
	KOM październik 2004	7,5	6,7	6,7	n.d.
	PK maj 2004	6,7	6,7	6,5	6,5
Inflacja CPI ⁽¹⁾ (%)	PK grudzień 2004	6,2	4,3	3,0	3,0
	KOM październik 2004	6,8	4,7	3,5	n.d.
	PK maj 2004	4,5	3,7	3,0	3,0
Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych (<i>general government</i>) (% PKB)	PK grudzień 2004	- 1,7	- 1,6	- 1,5	- 1,4
	KOM październik 2004	- 2,0	- 2,8	- 2,9	n.d.
	PK maj 2004	- 2,1	- 2,2	- 2,0	- 2,0

		2004	2005	2006	2007
Saldo pierwotne (% PKB)	PK grudzień 2004	- 0,9	- 0,9	- 0,8	- 0,7
	KOM październik 2004	- 1,2	- 2,0	- 2,0	n.d.
	PK maj 2004	- 1,2	- 1,3	- 1,2	- 1,2
Zadłużenie publiczne brutto (% PKB)	PK grudzień 2004	14,2	14,5	15,8	15,0
	KOM październik 2004	14,6	15,4	16,6	n.d.
	PK maj 2004	16,2	16,8	17,3	17,7

Uwaga:

(!) W programie przedstawiono przewidywania tylko dla inflacji CPI, a nie HICP.

Źródła:

Program konwergencji (PK); Prognozy gospodarcze służb Komisji z jesieni 2004 r. (KOM); Obliczenia służb Komisji.